

Antoni Planells Ferrer, insigne erudit eivissenc

per Sonya Torres Planells

El dia 15 de desembre de 1999 va morir a la ciutat de Barcelona, als vuitanta-nou anys, Antoni Planells Ferrer, erudit eivissenc, reconegut acadèmic i membre de la Junta Provincial de Monuments d'Eivissa, advocat, arqueòleg i historiador.

Nascut a Eivissa el 1910, va fer el primer ensenyament al Seminari Conciliar d'Eivissa i obtingué el Batxillerat Universitari en Lletres a l'Institut Balmes de Barcelona. Llicenciat en Dret a la Universitat de Barcelona, va cursar els estudis de doctorat i va iniciar la seva tesi en dret familiar a Eivissa. Prengué part a la comissió jurídica de la codificació especial del Dret Civil de Balears, part de les Pitiüses.

Durant el període de la Guerra Civil a Espanya (1936-1939) va desenvolupar una important labor humanitària al servei d'infermeria de Catalunya, exercint de metge practicant, i va arribar per mèrits al grau de cap de Sanitat.

L'any 1939, quan es produí el gran èxode català, va ésser retengut al camp de concentració situat a Prats de Molló (Pirineu francès), on coincidí amb l'eivissenca Imelda Medina. També el 1939, va patir confinament al camp de presoners de Sant Sebastià.

En tornar a Espanya, es dedicà íntegrament a l'estudi i al comerç. Sempre en contacte amb les nostres illes, de l'any 1950 al 1958 fou propietari i di-

rector de l'Hotel Restaurant Ibiza (avui Montesol). Quan Antoni Planells es va fer càrrec de l'abans Gran Hotel, aquest passava per una difícil situació econòmica; quan el va deixar, l'havia convertit en un negoci rendible i conegut arreu del món. Com que era el millor hotel d'Eivissa en aquells moments, hi passaren totes les personalitats il·lustres que visitaren l'illa (el marquès de Lozoya, els prínceps d'Itàlia, el governador Alejandro Rodríguez de Valcárcel...). A l'Hotel Ibiza se celebraven els esdeveniments socials més rellevants d'Eivissa (bodes, banquets, etc.). Cal destacar la celebració de la coronació de la Mare de Déu de les Neus, patrocinada i retribuïda per ell mateix, amb la presència oficial del cap de l'Estat, el general Franco.

Va resultar fonamental per a Eivissa la important campanya de promoció turística, nacional i internacional, de l'Hotel Ibiza que Antoni Planells va emprendre per donar a conèixer els tresors naturals i paisatgístics de les Pitiüses: ràdio, premsa, projeccions cinematogràfiques, anuncis fixos als programes del Gran Teatre del Liceu de Barcelona, instal·lació de vitrines fixes a l'entrada dels principals cinemes de Catalunya, anuncis fixos als bars Ciutat de Palma i Plus Ultra, cartells i fullets, entre d'altres.

Antoni Planells va dedicar bona part de la seva vida a la investigació de temes històrics d'Eivissa i Formentera

La seves activitats com a arqueòleg començaren molt aviat. L'any 1926-27 va presenciar les excavacions de Carles Roman Ferrer al puig des Molins d'Eivissa. També va assistir a les excavacions arqueològiques de Miriam Estruch i Mañá de Angulo a l'illa Plana el 1946, les de Mañá de Angulo al puig des Molins l'any 1950, i les de Maria J. Almagro al puig des Molins; en aquest darrer cas també hi va fer fotografies per la seva publicació.

El seu creixent interès per l'arqueologia el portà l'any 1967 a realitzar les pràctiques professionals per a l'ingrés al Cos Facultatiu d'Arxivers, Bibliotecaris i Arqueòlegs al Museu Arqueològic de Barcelona i, el 1969, a cursar estudis d'arqueologia a l'Institut d'Història i Arqueologia de la Diputació Provincial de Barcelona. L'any 1974 va participar a les excavacions d'Empúries i, a partir d'aquest any, fou membre de l'Institut de Prehistòria de la Diputació Provincial de Barcelona i membre de l'Acadèmia de Bellas Artes de San Fernando.

Antoni Planells va dedicar bona part de la seva vida a la investigació de temes històrics d'Eivissa i Formentera, resultat de les quals han estat importants aportacions, com l'article aparegut a la publicació *Ampurias* "Comentario a Tanesos y los orígenes de la colonización fenicia en Occidente" (1968), la ponència al VIII Con-

greso Internacional de Arqueología Cristiana "Los sarcófagos paleocristianos en Ibiza" (1969), l'article del Butlletí Informatiu de l'Institut d'Història i Arqueologia de la Diputació Provincial de Barcelona "Hallazgos Paleocristianos en Ibiza" (1972), i els quatre llibres: *El culto a Tanit en Ebysos* (1970), *La moneda antigua de Ibiza* (1980), *Ibiza y Formentera ayer y hoy* (1984), tots tres àmpliament lloats a la premsa d'arreu pel seu rigor, i *Historia de Ibiza* (1999), la seva darrera publicació.

Treballador infatigable, defensor acèrrim de la justícia i la cultura de la nostra terra, tots els que l'hem conegut guardarem per sempre més un record entranyable de la seva persona i de les enriquidores converses amb ell.

En la nostra darrera trobada, ja molt malalt, em va demanar que el portés a veure el *Llibre de la Cadena* per última vegada, i així ho vaig fer. Va morir poc temps després.

Per disposició testamentària va deixar ben palesos el seu amor vers la nostra terra i la seva voluntat de donar suport a la recerca històrica i a la difusió de la nostra cultura. Nascuda amb aquest esperit i dotada amb cent milions de pessetes, podem trobar ja a Barcelona la Fundació Antoni Planells Ferrer. ■